Lieta Nr. C34060212
SKC–241/2017
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
SPRIEDUMS
Rīgā 2017.gada 30.jūnijā

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents Valerijs Maksimovs,
tiesnesis Normunds Salenieks,
tiesnese Marika Senkāne

izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā ar SIA „Kalnsētas" kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 10.aprīļa spriedumu SIA „Kalnsētas" prasībā pret Saldus novada pašvaldību par zaudējumu atlīdzības piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] SIA „Kalnsētas" 2012.gada 10.augustā cēlusi prasību pret Saldus novada pašvaldību, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1770., 1779., 1782.pantu un Būvniecības likuma 7.panta 11.punktu, lūgusi piedzīt no atbildētājas zaudējumu atlīdzību 7376,43 LVL jeb 10 495,71 EUR.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] Saskaņā ar Būvniecības likuma 7.pantu Saldus būvvalde 2007.gada 25.jūnijā prasītājai izdevusi būvatļauju Nr. 71 nobrauktuves rekonstrukcijai Apvedceļā 7b, Saldū.

Būvatļauja izdota, pamatojoties uz prasītājas zemes gabala apbūves tiesību apliecinošiem dokumentiem un Saldus būvvaldē 2007.gada 22.jūnijā apstiprināto būvprojektu par kopējām darbu izmaksām par summu 14 061 LVL.

[1.2] Saskaņā ar būvprojekta noteikumiem starp prasītāju SIA „Kalnsētas" un SIA „Saldus ceļinieks" 2007.gada 22.jūnijā noslēgts uzņēmuma līgums par nobrauktuves Apvedceļā 7b, Saldū, rekonstrukciju, paredzot darbu izpildes termiņu līdz 2007.gada 25.augustam. Minētais būvuzņēmējs norādīts arī izdotajā būvatļaujā, tādējādi akceptējot noslēgto uzņēmuma līgumu.

[1.3] Starp SIA „Kalnsētas" un SIA „VISU" 2007.gada 13.jūlijā noslēgts būvniecības līgums Nr. 13-07-2007-C par Apvedceļa 7b, Saldū, nobrauktuves rekonstrukciju, paredzot celtniecības darbu izpildi saskaņā ar tehnisko būvprojektu.

Pamatojoties uz noslēgtajiem būvniecības līgumiem, tika uzsākta Apvedceļa 7b, Saldū, rekonstrukcija.

[1.4] Saldus būvvalde 2007.gada 17.augustā ārkārtas sēdē pieņēma lēmumu par prasītājai izdotās būvatļaujas Nr. 71 nobrauktuves Apvedceļā 7b, Saldū, rekonstrukcijas apturēšanu.

Uz lēmuma par būvatļaujas apturēšanu pieņemšanas brīdi saskaņā ar prasītājas noslēgtajiem līgumiem bija uzsākti objekta izbūves darbi, un prasītāja par darbu izpildi bija norēķinājusies.

[1.5] Sakarā ar apturētās būvatļaujas saņemšanu SIA „Kalnsētas" radušies papildus izdevumi. Uz būvatļaujas apturēšanas laiku prasītājai radušies izdevumi par kopējo summu 7376,43 LVL.

Par paveiktajiem darbiem prasītāja SIA „Saldus ceļinieks" veikusi samaksu 3399,83 LVL un 2812,15 LVL. Daļu no avansā saņemtās naudas - 1962,20 LVL - SIA „Saldus ceļinieks" atmaksājusi prasītājai 2008.gada 26.maijā sakarā ar būvdarbu pārtraukšanu.

Prasītāja samaksājusi SIA „VISU" par veiktajiem darbiem saskaņā ar noslēgto būvniecības līgumu 2848,05 LVL.

Par būvniecības projekta izstrādi un apstiprināšanu prasītāja samaksājusi IK „P. Alkšņa projektu grupa" 263,60 LVL. Tāpat atbildētājai samaksāti 15 LVL kā pašvaldības nodeva par būvatļaujas saņemšanu.

Minētie izdevumi ir atzīstami par zaudējumiem, jo no prasītājas grības neatkarīgu apstākļu dēļ uzsāktie celtniecības darbi netika pabeigti, un līdz ar to celtniecības objekts nav izmantojams pēc tā nozīmes.

Prasītāja ir vairākkārt lūgusi atbildētāju atrisināt jautājumu par celtniecības darbu turpināšanas iespēju un par radīto zaudējumu labprātīgu atlīdzināšanu, bet vairāku gadu laikā tas nav izdarīts, būvatļauja nav atjaunota.

[2] Ar Saldus rajona tiesas 2013.gada 21.februāra lēmumu izbeigta tiesvedība lietā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 1.punktu.

Ar Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 21.marta lēmumu atcelts Saldus rajona tiesas 2013.gada 21.februāra lēmums par tiesvedības izbeigšanu lietā un civillieta nosūtīta izskatīšanai pēc būtības Saldus rajona tiesai.

Saldus rajona tiesa ar 2013.gada 10.septembra spriedumu SIA „Kalnsētas" prasību par zaudējumu piedziņu noraidīja.

Ar Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 2.aprīļa lēmumu atcelts Saldus rajona tiesas 2013.gada 10.septembra spriedums un lieta nodota jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai.

[3] Ar Kuldīgas rajona tiesas 2014.gada 14.novembra spriedumu noraidīta SIA „Kalnsētas" prasība pret Saldus novada pašvaldību par zaudējumu piedziņu.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar SIA „Kalnsētas" apelācijas sūdzību un Saldus novada pašvaldības pretapelācijas sūdzību, Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2015.gada 10.aprīļa spriedumu prasību noraidījusi, piedzenot no SIA „Kalnsētas" Saldus novada pašvaldības labā samaksātos tiesāšanās izdevumus 409,82 EUR, bet valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 26,10 EUR.

Spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Lietā nav strīda, ka Saldus būvvalde 2007.gada 25.jūnijā izsniegusi prasītājai būvatļauju Nr. 71 par nobrauktuves rekonstrukciju Apvedceļā 7b, Saldū, bet 2007.gada 17.augustā šo būvatļauju Saldus būvvaldes ārkārtas sēdē apturēja.

Prasītāja nav pārsūdzējusi administratīvajā tiesā Saldus būvvaldes 2007.gada 17.augusta lēmumu apturēt būvatļauju Nr. 71 un Saldus pilsētas domes atteikumu atlīdzināt nodarītos zaudējumus 7376,43 LVL.

[4.2] Izvērtējot lietā esošos materiālus, atzīstams, ka prasība par zaudējumu piedziņu ir noraidāma, jo prasītājai būvprojekts bija jāizstrādā atbilstoši Ministru kabineta 2001.gada 23.oktobra noteikumu Nr. 446 „Būvnoteikumi darbiem autoceļu tīklā", kuri bija spēkā 2007.gadā, 21.punkta un 22.punkta prasībām un Vispārīgo būvnoteikumu (2007.gada redakcijā) 67.punktam. Tāpat būvprojekts bija jāsaskaņo ar personām, kuru intereses un tiesības tas var aizskart, tādēļ prasītāja pati varēja novērst tos apstākļus, kuru dēļ būvatļauja tika apturēta.

Saldus rajona Saldus būvvalde 2007.gadā, apturot būvatļauju Nr. 71, ir rīkojusies savas kompetences ietvaros un atbilstoši būvniecību regulējošo normatīvo aktu prasībām. Tāpēc atbildētāja nav vainojama pie tā, ka prasītājai radušies izdevumi 10 495,71 EUR.

Turklāt prasītāja zaudējumu apmērā nepamatoti ietvērusi izdevumus par būvatļaujas izsniegšanu, jo neviens strīds par būvatļaujas izsniegšanu un tās tiesiskumu nav celts.

[4.3] Atbildētājas pretapelācijas sūdzībā minētais arguments, ka tiesvedība lietā ir izbeidzama, jo prasība par zaudējumu piedziņu no atbildētājas izriet no prasītājai nelabvēlīga administratīvā akta, līdz ar ko konkrētais strīds nav risināms civilprocesuālā kārtībā, nav atzīstams par pamatotu.

Ar Kurzemes apgabaltiesas 2013.gada 21.marta lēmumu atcelts Saldus rajona tiesas 2013.gada 21.februāra lēmums, ar kuru izbeigta tiesvedība lietā, jo konkrētais strīds nav pakļauts izskatīšanai vispārējās jurisdikcijas tiesā, norādot, ka 2007.gada 17.augusta lēmums Nr. 15a par būvatļaujas Nr. 71 apturēšanu ir spēkā, tas netiek apstrīdēts, tādēļ prasība par zaudējumu piedziņu skatāma tiesā, izvērtējot visus lietas faktiskos apstākļus.

Kurzemes apgabaltiesa ar 2014.gada 2.aprīļa lēmumu, izskatot lietu sakarā ar prasītājas apelācijas sūdzību par Saldus rajona tiesas 2013.gada 10.septembra spriedumu, minēto spriedumu atcēlusi, norādot, ka starp pusēm pastāv civiltiesisks strīds par zaudējumu piedziņu, taču pirmās instances tiesa nav devusi juridisko vērtējumu prasītājas iesniegtajiem pierādījumiem, ar ko pamatoti būvatļaujas apturēšanas rezultātā radušies zaudējumi.

Izvērtējot augstāk minētos apstākļus lietā kopsakarībā ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2013.gada 8.maija spriedumā lietā Nr. SKC-32/2013 izdarītajiem secinājumiem un ņemot vērā konkrētās tiesvedības gaitā pieņemto tiesas nolēmumu saturu, neatkarīgi no fakta, ka prasītāja nav izmantojusi savas subjektīvās tiesības, kas tai piešķirtas Administratīvā procesa likumā, secināms, ka pamatoti pirmās instances tiesa atzinusi prasītājas tiesības vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesā.

[4.4] Par nepamatotiem atzīstami prasītājas argumenti, ka ir konstatējami visi nepieciešamie priekšnosacījumi zaudējumu atlīdzināšanai.

Lietā netiek apstrīdēts fakts, ka prasītājai ir radušies izdevumi sakarā ar projekta izgatavošanu, kā arī nav strīda, ka, pamatojoties uz izsniegto būvatļauju, bija uzsākti objekta izbūves darbi, līdz ar ko tai ir radušies izdevumi sakarā ar 2007.gada 17.augusta lēmumu Nr. 15a par būvatļaujas Nr. 71 apturēšanu.

Taču netiek nodibināti zaudējumu atlīdzināšanas nepieciešamie priekšnoteikumi, proti, prasītajai zaudējumi nav radušies atbildētājas prettiesiskas rīcības un vainas dēļ, jo pati prasītāja nav ievērojusi spriedumā analizēto būvniecību regulējošo normatīvo aktu prasības un tehniskos noteikumus, kas paredzēja, ka prasītājai jāveic nepieciešamie saskaņojumi ar valsts iestādēm un indivīdiem, kuru intereses vai tiesības nobrauktuves būvniecība var skart.

Līdz ar to apelācijas sūdzībā izdarītā atsauce uz Civillikuma 1779.pantu nav pamatota.

[4.5] Apelācijas sūdzībā norādītie argumenti, ka prasītāja tiesiski paļāvusies, ka tā, pamatojoties uz Saldus rajona Saldus būvvaldes izsniegto būvatļauju Nr. 71 var veikt būvniecību, vērtējami kritiski, jo tiesiskās paļāvības principa nodrošināšana neatbrīvo personu no normatīvo aktu ievērošanas, savu subjektīvo tiesību aizsardzības, kā arī attiecīgu pienākumu veikšanas. Kā tas pamatoti norādīts pirmās instances tiesas spriedumā, pati prasītāja bija atbildīga par būvprojekta saskaņojumu un tā atbilstību būvnoteikumu prasībām.

Līdz ar to nepastāv Civillikuma 1776.pantā norādītie apstākļi, proti, cietušais nevar prasīt zaudējumu atlīdzību, ja viņš pats varējis zaudējumus novērst, ievērojot pienācīgo rūpību (1646.p.). Izņēmums no šā noteikuma pielaižams tikai ļaunprātīga tiesību aizskāruma gadījumā.

[5] Kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 10.aprīļa spriedumu iesniegusi SIA „Kalnsētas", lūdzot spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Kasācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[5.1] Tiesa ir nepareizi piemērojusi Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr. 112 „Vispārīgie būvnoteikumi" (2007.gada redakcijā) 67.punktu un Ministru kabineta 2001.gada 23.oktobra noteikumu Nr. 446 „Būvnoteikumi darbiem autoceļu tīklā" (2007.gada redakcijā) prasības, kas novedis pie nepareizas Civillikuma 1775. un 1776.panta piemērošanas.

Saskaņā ar Būvniecības likuma (2007.gada redakcijā) 7.panta pirmās daļas 2., 3. un 4.punktu vietējo pašvaldību kompetencē ir izskatīt būvprojektus un pieņemt lēmumus par tiem, izsniegt un reģistrēt būvatļaujas, kontrolēt, kā būvniecības dalībnieki ievēro šā likuma un citu būvniecību regulējošo normatīvo aktu prasības, un nodrošināt būvniecības procesa tiesiskumu savā administratīvajā teritorijā.

Tā kā prasītāja no Saldus pilsētas pašvaldības iestādes - Saldus būvvaldes - 2007.gada 13.martā saņēma plānošanas un arhitektūras uzdevumu par nobrauktuves rekonstrukciju Apvedceļā 7b, Saldū, tad tieši pašvaldība ir atbildīga par to, lai plānošanas un arhitektūras uzdevums tiktu izsniegts pareizi un tajā tiktu iekļauti visi nepieciešamie nosacījumi un prasības.

[5.2] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka akceptētais būvprojekts (tehniskais projekts) tika izstrādāts atbilstoši atbildētājas izdotajam plānošanas un arhitektūras uzdevumam, institūciju izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem un nosacījumiem. Tieši saskaņā ar šo projektu atbildētāja izsniedza būvatļauju un prasītāja uzsāka būvdarbus.

Ja atbildētājai bija iebildes par konkrēto tehnisko projektu, to nedrīkstēja akceptēt un izsniegt būvatļauju.

Ņemot vērā minēto, zaudējumi, kas prasītājai radušies sakarā ar atbildētājas izdotās būvatļaujas darbības apturēšanu, ir tikai un vienīgi atbildētājas rīcības sekas un atbildētājas atbildība.

[5.3] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka attiecībā uz nobrauktuves rekonstrukciju Apvedceļā 7b, Saldū, tehniskā projekta izstrādē un būvniecības dokumentu saskaņošanā atbildētāja nebija kā obligātu nosacījumu izvirzījusi prasītājai saskaņojuma saņemšanu no blakusesošās zemes īpašnieka.

Izstrādājot tehnisko projektu nobrauktuves rekonstrukcijai, prasītāja nevarēja ņemt vērā kādus citus apsvērumus, kā tikai plānošanas un arhitektūras uzdevumā, tehniskajos un īpašajos noteikumos norādītos. Tāpēc jaunu prasību izvirzīšana pēc tehniskā projekta akcepta un būvatļaujas izdošanas, ar to saistītās izmaksas un prasītājai nodarītie zaudējumi ir tieša atbildētājas atbildība.

[5.4] Prasītāja bija izpildījusi visas būvniecību regulējošajos normatīvajos aktos paredzētās un atbildētājas noteiktās prasības, ko apliecināja izsniegtā būvatļauja. Ja visi nosacījumi būtu tikuši izvirzīti līdz būvatļaujas izdošanai, prasītājai nebūtu radušies zaudējumi, un tā būtu varējusi pilnveidot tehnisko projektu un izstrādāt to atbilstoši izvirzītajām prasībām būvniecību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, saņemot būvatļauju un veicot būvniecību attiecīgam nobrauktuves projektam.

[5.5] Tiesa atstājusi bez ievērības apstākli, ka Saldus būvvalde pati atzinusi, ka izdotā 2007.gada 25.jūnija būvatļauja Nr. 71 ir nederīga kā

juridiskais dokuments un nevar tikt izmantota celtniecības darbu uzsākšanai un izpildei. Līdz ar to tiesai bija jāizvērtē sekas, kas radušās šādas atbildētājas rīcības rezultātā.

[6] Paskaidrojumos sakarā ar iesniegto SIA „Kalnsētas" kasācijas sūdzību Saldus novada pašvaldība norādījusi, ka tā nav pamatota un ir noraidāma.

Motīvu daļa

[7] Augstākā tiesa atzīst, ka Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 10.aprīļa spriedums atceļams un tiesvedība lietā izbeidzama.

[7.1] Civilprocesa likuma 474.panta 3.punkts noteic kasācijas instances tiesas tiesības atcelt spriedumu un izbeigt tiesvedību, ja otrās instances tiesa nav ievērojusi šā likuma 223.panta noteikumus.

Civilprocesa likuma 223.pantā ir uzskaitīti apstākļi (pamati), kurus konstatējot, tiesai ir pienākums tiesvedību lietā izbeigt bez lietas izskatīšanas pēc būtības, sprieduma taisīšanas un pasludināšanas. Par nenovēršamu šķērsli lietas izskatīšanai pēc būtības šā panta 1.punktā ir noteikts tas, ka lietas izskatīšana nav pakļauta tiesai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 23.panta pirmo daļu tiesai pakļauti visi civiltiesiskie strīdi. Tas nozīmē, ka civilprocesuālā kārtībā tiesa izskata civiltiesiskus strīdus – tādus strīdus, kas radušies no civiltiesiska rakstura aizskārumiem. Jēdziens „civiltiesisks aizskārums" ir šaurāks par jēdzienu „cilvēka tiesību aizskārums". Cilvēka tiesības tiek aizsargātas arī kriminālprocesa un administratīvā procesa kārtībā.

Personas pieteikumus, kuriem nav civiltiesiska strīda rakstura, tiesa izskata vienīgi tad, ja tas noteikts likumā (Civilprocesa likuma 23.panta trešā daļa).

[7.2] Prasītāja SIA „Kalnsētas" cēlusi prasību par zaudējumu atlīdzību vispārējās jurisdikcijas tiesā pret Saldus novada pašvaldību, kas saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 8.panta ceturto daļu pilda valsts pārvaldes funkcijas.

Zaudējumi, prasītājas ieskatā, radušies saistībā ar Saldus būvvaldes 2007.gada 25.jūnija būvatļaujas Nr. 71 nobrauktuves Apvedceļa 7b, Saldū, rekonstrukcijai izsniegšanu un apturēšanu.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka „dažādās situācijās ir rūpīgi jāizvērtē, vai radušies strīdi vispār attiecināmi uz tādiem, kas risināmi tiesā civilprocesuālā kārtībā" (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. I daļa. (1.- 28.nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā.- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 93.lp.*).

Līdz ar to izšķiramais pamatjautājums ir par to, vai iesniegtās prasības pamatā ir civiltiesisks strīds.

[7.3] Civiltiesiskie prasījumi ir tādi prasījumi, kur persona strīdas ar personu (arī juridiskas personas) kā līdzīgs ar līdzīgu par viņiem piederošām subjektīvām tiesībām. Šīm prasībām nepiemīt absolūts, bet gan nosacīts raksturs. Šīs prasības, kur dažreiz piedalās arī valsts kā juridiska persona, kas pārvalda kādu atsevišķu mantu, piekrīt tiesu iestāžu izšķiršanai (*sk. Čakste.K. Civilprocess. 1937.-1940.gada lekcijas. Rīga: SIA „Limited Company", 2016, 43.lp.*).

„[..] var atzīmēt, ka privāttiesiskas attiecības, kas izpaužas personu tiesībās un attiecīgos pienākumos, – ir tad, kad viņas izceļas starp tiesībās vienlīdzīgām personām (pat, ja viena no viņām vai abas būtu juridiskās personas) un ja pie tam šīs attiecības nodibinātas viņu privātās interesēs. Turpretim publiski – tiesiskas attiecības, kas noteiktas ar likumu nevis privātu personu, bet valsts, resp. visas sabiedrības interesēs, kur pušu vienlīdzības vietā nostājas valsts vai sabiedriskas varas kundzība no vienas un personas padotība šai varai no otras puses." (*sk. Bukovskis V. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 152.lp.*).

„Civiltiesības jeb privāttiesības ir tiesību daļa, kas regulē līdztiesīgu dalībnieku jeb subjektu savstarpējās attiecības.[..] Pretstatā civiltiesībām, kas noteic līdztiesīgu subjektu attiecības, publiskās tiesības regulē subordinācijas jeb pakļautības attiecības starp valsti vai valsts varas pilnvarām apveltītu subjektu un indivīdu." (*sk. Balodis.K. Ievads civiltiesībās. Rīga: Zvaigzne ABC, 2007, 20., 21.lp.)*

[7.4] „Izšķirot jautājumu par lietas pakļautību, [..] tiesai jākonstatē, ka iestāde rīkojusies publisko tiesību jomā (Administratīvā procesa likuma 1.panta trešā daļa, 89.panta pirmā daļa). Jēdziens „publisko tiesību joma" kalpo arī, lai norobežotu publiski tiesisko strīdu izskatīšanu administratīvajā tiesvedībā no privāttiesisku strīdu izskatīšanas civiltiesiskajā tiesvedībā" (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012.gada 1.jūnija lēmumu lietā Nr. SKA-235/2012 (AA43-3453-11/12)*).

Lietā nav strīda, ka Saldus būvvalde 2007.gada 25.jūnijā izsniegusi prasītājai būvatļauju Nr. 71 par nobrauktuves rekonstrukciju Apvedceļā 7b, Saldū (*sk. lietas 1.sēj. 17.lp.*).

Prasītāja, saņemot minēto būvatļauju, uzsāka objektā celtniecības darbus, taču 2007.gada 17.augustā Saldus būvvalde ārkārtas sēdē pieņēma lēmumu par prasītājai izdotās būvatļaujas Nr. 71 nobrauktuves Apvedceļā 7b, Saldū, rekonstrukcijai apturēšanu.

Lēmuma par būvatļaujas apturēšanu pieņemšanas brīdī saskaņā ar prasītājas noslēgtajiem līgumiem bija uzsākti objekta izbūves darbi un prasītāja par darbu izpildi bija norēķinājusies (*sk. lietas 1.sēj. 27.-31.lp.*).

Kā redzams no SIA „Kalnsētas" celtās prasības, iespējamie zaudējumi prasītājai radušies saistībā ar Saldus būvvaldes izsniegto un vēlāk apturēto būvatļauju un objektā uzsāktajiem celtniecības darbiem, kuri sakarā ar būvatļaujas apturēšanu netika pabeigti.

Augstākā tiesa atzīst, ka būvvaldes lēmumi par būvatļaujas izsniegšanu prasītājai un būvatļaujas apturēšanu ir pieņemti administratīvi tiesisko attiecību ietvaros, rīkojoties valsts pārvaldes jomā. Prasījums par zaudējumu atlīdzināšanu konkrētajā gadījumā nav pamatots ar civiltiesisku aizskārumu, un starp pusēm nepastāv civiltiesiska saistība.

Tā kā būvvaldes 2007.gada 17.augusta lēmums par būvatļaujas apturēšanu ir pieņemts administratīvā procesa ietvaros, jautājums par zaudējumu atlīdzināšanu saistībā ar lēmumu par būvatļaujas apturēšanu izriet no administratīvi tiesiskajām attiecībām.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 2.panta 2.punktu viens no šā likuma mērķiem ir pakļaut tiesu varas kontrolei tādas izpildvaras darbības, kuras attiecas uz konkrētām publiskajām attiecībām starp valsti un privātpersonām. Administratīvais process savā būtībā ir attiecības starp valsti no vienas puses un privātpersonu no otras puses. Tieši administratīvā procesa kārtībā konstatē, kādā veidā ar konkrētās iestādes darbību (vai bezdarbību) ir noticis individuāli noteiktas personas tiesību aizskārums (*sk. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2011.gada 30.decembra spriedumu lietā Nr. SKC-1585/2011, (Nr.3-11/380/11)*).

[7.5] Ievērojot iepriekš minēto, secināms, ka prasības pamatā nav civiltiesisks strīds.

Ja prasītāja uzskatīja, ka tai ar būvvaldes administratīvo aktu tika nodarīti zaudējumi, prasītājai bija tiesības risināt jautājumu par zaudējumu atlīdzināšanu administratīvā procesa kārtībā. Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likums noteica kārtību, kādā privātpersona varēja iesniegt iesniegumu par zaudējumu, kas nodarīti ar valsts pārvaldes iestādes prettiesisku administratīvo aktu, atlīdzinājumu.

Līdz ar to lieta nav pakļauta izskatīšanai vispārējās jurisdikcijas tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Apelācijas instances tiesa, izskatot pēc būtības prasītājas ierosināto strīdu, nepamatoti nav ņēmusi vērā Civilprocesa likuma 223.panta 1.punktā

iekļauto normu, tādēļ spriedums atceļams un tiesvedība lietā izbeidzama.

[7.6] Augstākā tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesas atsauce uz Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2013.gada 8.maija spriedumu lietā Nr. SKC-32/2013 (C04302407) nav pamatota, jo minētajā lietā ir atšķirīgi faktiskie apstākļi, proti, attiecībā uz zaudējumu atlīdzināšanu prasītāji nebija uzsākuši administratīvo procesu. Lietā Augstākā tiesa atzina, ka prasība nav pakļauta izskatīšanai vispārējās jurisdikcijas tiesā, tomēr, konstatējot trūkumus tiesas rīcībā, izņēmuma kārtā tiesvedības turpināšanu pieļāva, jo prasītājiem jau bija zudusi iespēja īstenot savas tiesības uz zaudējumu atlīdzinājumu atbilstoši Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumam administratīvā procesa kārtībā.

Savukārt izskatāmajā lietā prasītāja pirms konkrētās prasības celšanas jau bija uzsākusi administratīvo procesu izmantojot administratīvajā procesā garantētās tiesības pieprasīt zaudējuma atlīdzināšanu un iesniedzot atbildētājai attiecīgo pieteikumu (*sk. lietas 1.sēj. 136-138.lp.*), taču pēc atteikuma saņemšanas (*sk. lietas 1.sēj. 33., 139.lp.*) šo procesu neturpināja.

Šādos apstākļos ir pamats norādīt, ka savu tiesību neizmantošana administratīva procesa ietvaros nepārvērš SIA „Kalnsētas" prasību par civiltiesisku strīdu.

[8] Atceļot spriedumu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta otro daļu SIA „Kalnsētas" atmaksājama iemaksātā drošības nauda 284,57 EUR.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 3.punktu, Augstākā tiesa

nosprieda

atcelt Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 10.aprīļa spriedumu un izbeigt tiesvedību lietā.
Atmaksāt SIA „Kalnsētas" drošības naudu 284,57 EUR (divi simti astoņdesmit četri *euro* un 57 centi).
Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnesis	V.Maksimovs
Tiesnesis	N.Salenieks
Tiesnese	M.Senkāne